

W aneksie dołączonym do monografii zamieszczono m.in. Statut Stowarzyszenia, przyjęty na nadzwyczajnym zgromadzeniu 30.05.1985 r., oraz sylwetki i dorobek twórczy trzech byłych, nieżyjących już działaczy tego Stowarzyszenia: Fernanda Sáncheza Calero (1928–2011), Anibala Sánchesa Andrésa (1941–2006) i Iglesiasa Prady Juana Luisa (1941–2012).

Godny odnotowania jest kurtuazyjny gest, jaki uczynił Wydział Prawa Uniwersytetu Malagi, od wielu lat współpracujący także z członkami Komisji Prawa Morskiego PAN, publikującymi swe artykuły, recenzje i inne materiały na łamach wydawanych przez ten wydział specjalistycznych roczników m.in. z dziedziny prawa morskiego. W nocie odautorskiej zamieszczonej na s. 2 omawianej monografii jej hiszpańscy autorzy dedykują swoje dzieło, z okazji jubileuszu tej współpracy, m.in. autorom z Polski, w osobach profesorów: Jana Łopuskiego, Janusza Gilasa i autora tego omówienia.

Niejako suplementem do omawianej monografii jest artykuł jej współautorki Patricji Zambrana Moral, także wykonany w ramach wspomnianych wcześniej projektów badawczych, opublikowany na łamach „European Transport Law” 2011, vol. XLVI, no. 5 (s. 479–502). Dotyczy on podstaw historycznych oraz implikacji ekologicznych i ekonomicznych w jednolitym prawie europejskim dotyczącym umów morskich – jako propozycja badań. Jednocześnie ukazuje on stan i istotę problemu.

Leonard Łukaszuk

Tomasz Szubrycht, *Strategie doktryny morskie. Zarys problematyki*, Wydawnictwo J.P., Gdynia 2013, ss. 380

Monografia Tomasza Szubrychta jest pierwszą we współczesnej polskiej literaturze tak obszerną i kompleksową pracą poświęconą strategii i doktrynom morskim, w tym strategii i doktrynom sił morskich. Za punkt wyjścia w dziele przyjęto relacje między takimi pojęciami, jak polityka morska, interesy morskie a strategia morska i strategia sił morskich. Zdaniem Autora interesy morskie państwa determinują politykę morską, ta strategię morską, a na podstawie strategii formułowana jest doktryna morska i stawiane są zadania siłom morskim, z których tylko część to zadania *stricto* militarne, a większość to bez wątpienia zadania polityczne, gdyż to marynarka wojenna jest organem i najefektywniejszym środkiem państwa zdolnym do realizowania polityki na morzach.

Praca obejmuje pięć rozdziałów, w których Autor kolejno przedstawia teoretyczne i praktyczne wymiary strategii oraz doktryn, nowe wymiary strategii (w tym strategię w działalności biznesowej), teoretyczny wymiar strategii i doktryn sił mor-